Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

16 päivänä joulukuuta 2015*

Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Unionin Egyptin edustuston palveluksessa ollut paikallinen toimihenkilö — Palvelussopimuksen päättyminen — Edustusto ei ole toimittanut todistusta toimihenkilön palvelussuhteen päättymisestä Egyptin sosiaaliturvaviranomaiselle eikä ole korjannut tältä osin toimihenkilön tilannetta myöhemmin — Vanhentuminen — Jatkuva vahinko — Osittainen tutkimatta jättäminen — Hyvän hallinnon periaate — Kohtuullinen aika — Perusoikeuskirjan 41 artikla — Sellaisen oikeussäännön riittävän ilmeinen rikkominen, jolla annetaan oikeuksia yksityisille — Varma vahinko — Syy-yhteys

Asiassa T-138/14,

Randa Chart, kotipaikka Woluwe-Saint-Lambert (Belgia), edustajinaan asianajajat T. Bontinck ja A. Guillerme,

kantajana

vastaan

Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH), asiamiehinään S. Marquardt ja M. Silva,

vastaajana,

jossa on kyse vahingonkorvauskanteesta korvauksen saamiseksi vahingosta, jota kantajalle väitetään aiheutuneen siitä, että Euroopan unionin Kairon (Egypti) edustusto ei toimittanut hänen irtisanoutumisensa jälkeen todistusta hänen palvelussuhteensa päättymisestä Egyptin sosiaaliturvaviranomaiselle eikä korjannut tältä osin hänen tilannettaan myöhemmin,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. Frimodt Nielsen sekä tuomarit F. Dehousse ja A. M. Collins (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies S. Bukšek Tomac,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa ja 2.7.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

Asian tausta

1 Kantaja Randa Chart otettiin toukokuussa 1990, jolloin hän oli Egyptin kansalainen, palvelukseen Euroopan komission Kairon (Egypti) edustustoon (jäljempänä edustusto) paikallisena toimihenkilönä assistentin tehtäviin. Häneen sovellettiin Egyptin sosiaaliturvajärjestelmää.

2 Myöhemmin edustustosta tuli osa Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH).

3 Kantaja jäi henkilökohtaisista syistä myönnetylle virkavapaalle 20.10.2000 alkaen, minkä jälkeen hän irtisanoutui 8.10.2001 ja muutti Belgiaan, josta hän oli saanut uuden työpaikan.

4 Jossain vaiheessa vuonna 2004 kantaja vastaanotti Kairossa olevan asunnon, jonka hän oli ostanut sen suunnitteluvaiheessa vuonna 1998.

5 Kantaja lähetti 3.2.2005 eräälle edustustossa työskentelevälle entiselle kollegalleen seuraavan sähköpostiviestin:

”Olen ajatellut palata kotimaahani Euroopassa viettämieni jännittävien vuosien jälkeen! Olen viime aikoina käynyt useissa haastatteluissa Egyptissä sijaitsevissa ulkomaisissa yrityksissä ja elimissä, ja sain työtarjouksen UNDP:stä. Yllätykseksenі en löydä mistään edustuston (viimeisimmän työnantajan) laatimaa lomaketta palvelussuhteeni päättymisestä.

Sen pitäisi olla edustustossa minua koskevien asiakirjojen joukossa. Voisitteko ystävällisesti lähettää minulle mahdollisimman pian skannatun version [tästä asiakirjasta] sähköpostitse ja tämän jälkeen lähettää alkuperäisen postitse Brysselin osoitteeseeni – –”

6 Kantajan kirjelmissään esittämien selitysten, joita EUH ei ole riitauttanut, mukaan edellä 5 kohdassa mainitussa sähköpostiviestissä tarkoitettu lomake on ns. estemara 6 -todistus, jonka työnantaja on velvollinen laatimaan työntekijänsä työsopimuksen päättymistä seuraavien seitsemän päivän kuluessa kolmena kappaleena, joista yksi on Egyptin sosiaaliturvaviranomaiselle tarkoitettu alkuperäiskappale, yksi työntekijälle tarkoitettu kopio ja yksi työnantajalle tarkoitettu kopio, ja toimittamaan Egyptin sosiaaliturvaviranomaiselle. Lomake on toimitettava, jotta kyseisen työntekijän ja kyseisen työnantajan välinen sosiaaliturvasuhde voidaan todeta päättyneeksi, jotta uusi sosiaaliturvasuhde voidaan luoda uuteen työnantajaan ja jotta työntekijä voi saada eläkeoikeutensa työuransa päätyttyä.

7 Kantaja sai 1.4.2005 sähköpostiviestin egyptiläiseltä yritykseltä, josta hän oli hakenut työpaikkaa, ja viestissä todettiin, että ”hänen oli vielä toimitettava hallinnollinen asiakirja, jotta palvelukseenottomenettely saataisiin päätökseen”. Sähköpostiviestin lähettäjä korosti toivovansa, että kantaja toimittaisi hänelle tämän asiakirjan mahdollisimman pian, jotta työsopimus voitaisiin allekirjoittaa.

8 Kantaja lähetti 11.8.2005 edustustoon uuden sähköpostiviestin, jossa hän pyysi uudelleen estemara 6 -lomakettaan, sillä hänen 3.2.2005 lähettämäänsä sähköpostiviestiin ei ollut vastattu. Hän ilmoitti viestissä muun muassa, että hänelle oli tarjottu työpaikkaa Kairossa ja että hän ei halunnut menettää hänelle tehtyä työtarjousta, kuten oli käynyt UNDP:n työtarjouksen kanssa siitä syystä, ettei hän ollut voinut toimittaa kyseistä lomaketta.

9 Kantaja sai tietää 13.9.2005 päivätystä kirjeestä, jonka eräs Egyptissä sijaitseva mahdollinen työnantaja oli hänelle lähettänyt, ettei edustusto tosiasiassa ollut toimittanut estemara 6 -lomaketta Egyptin sosiaaliturvaviranomaiselle, joka katsoi tästä syystä kantajan olevan edelleen töissä edustustossa. Kyseinen työnantaja täsmensi, että jos kantaja ei toimittaisi sille tätä lomaketta viikon kuluessa, häntä ei voitaisi ottaa palvelukseen.

10 Eräs toinen egyptiläinen yhtiö teki kantajalle työtarjouksen 10.1.2006 täsmentäen, että hänen työsuhteensa voisi alkaa heti palvelukseenottomenettelyn päätyttyä.

11 Kantaja pyysi jälleen 14.3. ja 12.9.2006 edustustolta estemara 6 -lomakettaan.

12 Eräs toinen Egyptiin sijoittautunut yhtiö lähetti 6.3.2007 kantajalle kirjeen, jossa se ilmoitti halunneensa tarjota hänelle pääjohtajan henkilökohtaisen avustajan paikkaa, muttei voinut tehdä sitä, koska kantajasta ei ollut laadittu estemara 6 -lomaketta.

13 Kantaja pyysi jälleen 7.3. ja 3.12.2007 sekä 20.2.2008 edustustoa toimittamaan hänelle häntä koskevan estemara 6 -lomakkeen.

14 Kantaja sai elokuussa 2008 Belgian kansalaisuuden.

15 Kantaja lähetti 5.2.2009 edustustoon sähköpostiviestin, jossa hän ilmoitti päättäneensä vuonna 2007 ”lopettaa sosiaaliturvavakuutuksensa Egyptissä” ja saaneensa tuolloin tietää Egyptin sosiaaliturvaviranomaiselta, ettei hänen sosiaaliturvasuhdettaan entiseen työnantajaan ollut vieläkään päätetty, koska edustusto ei ollut toimittanut estemara 6 -lomaketta tälle viranomaiselle. Hän totesi myös ottaneensa marraskuussa 2007 yhteyttä edustustoon, joka vahvisti, ettei tätä lomaketta ollut häntä koskevissa asiakirjoissa. Tämän jälkeen hän pyysi jälleen edustustoa ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta sosiaaliturvasuhde saataisiin päätettyä.

16 Edustusto vastasi samana päivänä kantajalle, että se pyrkisi kaikin keinoin ratkaisemaan ongelman mutta että se tarvitsisi hieman lisäaikaa.

17 Kantaja pyysi 21.3.2009 lähettämässään sähköpostiviestissä edustustoa ilmoittamaan hänelle asian käsittelyn edistymisestä. Hän ei saanut vastausta viestiinsä, joten hän lähetti edustustoon uuden sähköpostiviestin 20.4.2009.

18 Edustusto ilmoitti 23.4.2009 kantajalle lähettämässään sähköpostiviestissä, että se yritti edelleen löytää ratkaisua kantajan ongelmaan ja että se ottaisi uudelleen kantajaan yhteyttä heti, kun sillä olisi lisää tietoa.

19 Koska edustusto ei ollut edelleenkään ottanut kantajaan yhteyttä, hän pyysi sitä 30.9.2009 uudelleen ilmoittamaan hänelle tilanteen etenemisestä. Hän toisti tämän pyynnön 27.10.2009 lähettämässään sähköpostiviestissä, johon ei myöskään vastattu.

20 Kantaja lähetti 15.2.2010 kirjeen komission ulkosuhteiden pääosaston (jäljempänä PO Relex) paikallisten toimihenkilöiden yksikön K5 yksikönpäällikölle kirjeen, jossa hän toisti 5.2.2009 lähettämässään sähköpostiviestissä (ks. edellä 15 kohta) esitetyt tosiseikat ja kuvasi tämän jälkeen edustuston kanssa käymäänsä sähköpostiviestintää sekä pahoitteli edustuston toimimattomuutta sekä avoimuuden ja viestinnän puutetta.

21 Yksikön K5 yksikönpäällikkö pahoitteli kantajalle 4.3.2010 lähettämässään kirjeessä sitä, ettei edustusto ollut vastannut hänen pyyntöihinsä, ja ilmoitti tarvitsevansa hieman lisäaikaa saadakseen edustustolta tietoa asiasta.

22 Edustusto kehotti 18.3.2010 päivätyllä kirjeellä maahanmuutosta ja passiasioista vastaavia Egyptin viranomaisia laatimaan Egyptin sosiaaliturvaviranomaista varten kantajaa koskevan muuttotodistuksen (movement certificate), jossa todetaan hänen muuttaneen pois Egyptistä vuonna 2001.

23 Kyseiset viranomaiset vastasivat 25.3.2010 päivätyllä kirjeellä edustustolle, että tällainen asiakirja voitiin toimittaa vain oikeusviranomaisille tai asianomaiselle henkilölle ja viimeksi mainitussa tapauksessa ainoastaan hänen pyynnöstään.

24 PO Relexin paikallisten toimihenkilöiden yksikön K5 virkamies ilmoitti kantajalle 26.3.2010 lähettämällään sähköpostiviestillä muun muassa, että yksikön otettua yhteyttä edustustoon oli käynyt ilmi, että maahanmuutosta ja passiasioista vastaavien Egyptin viranomaisten oli annettava muuttotodistus, jossa todetaan kantajan muuttaneen pois Egyptistä vuonna 2001, ja että edustusto oli jo toteuttanut kaikki tarpeelliset toimenpiteet tätä varten.

25 Kantajan aviomies tapasi toukokuussa 2010 Kairossa edustuston päällikön, joka selitti hänelle, että hänen vaimonsa ja edustuston välisen sosiaaliturvasuhteen päättämiseksi hänen vaimonsa olisi pyydettävä muuttotodistusta maahanmuutosta ja passiasioista vastaavilta Egyptin viranomaisilta.

26 Kantaja ilmoitti edustustolle 14.6.2010 lähettämällään sähköpostiviestillä, että lakimies ja hallinnollinen neuvonantaja olivat neuvoneet häntä olemaan pyytämättä muuttotodistusta. Hän ilmoitti olevansa samaa mieltä näiden henkilöiden kanssa siitä, että edustuston tehtävänä oli ratkaista kyseinen ongelma ja että muuttotodistuksen pyytämisestä voisi olla hänelle erityistä haittaa, sillä tällaista todistusta pyytävät myös henkilöt, joita epäillään rikoksista, muun muassa todistaakseen muualla olonsa rikoksen tekohetkellä.

27 Kantaja lähetti 13.10.2010 edustustolle sähköpostiviestin, jossa hän tiedusteli, mitä toimenpiteitä edustusto oli toteuttanut sosiaaliturvasuhteen päättämiseksi. Hän toisti viestissään, ettei hän voinut hyväksyä edustuston esittämää epäasianmukaista ratkaisua eli muuttotodistuksen pyytämistä. Hän kehotti edustustoa antamaan hänelle ”selkeän ja konkreettisen vastauksen” marraskuun 2010 puoliväliin mennessä.

28 Edustuston edustajan ja Egyptin sosiaaliturvaviranomaisen edustajan välisen tapaamisen jälkeen tämä viranomainen pyysi itse 17.10.2010 maahanmuutosta ja passiasioista vastaavia Egyptin viranomaisia toimittamaan sille kantajaa koskevan muuttotodistuksen. Se ei saanut vastausta tähän pyyntöön.

29 Kantajan egyptiläinen asianajaja lähetti 8.3.2011 edustuston päällikölle kirjeen, jossa hän muun muassa pyysi tätä esittämään kuukauden kuluessa rahamääräisen tarjouksen, jolla sovittaisiin hänen asiakkaansa sosiaaliturvasuhdetta koskeva riita-asia.

30 Edustuston päällikkö ilmoitti 7.4.2011 päivätyllä kirjeellä kantajan egyptiläiselle asianajajalle, että asian tutkinta oli edelleen kesken ja että hänen pyyntöönsä vastattaisiin 18.4.2011 mennessä.

31 Kantajan egyptiläinen asianajaja kirjoitti 17.5.2011 uudelleen edustuston päällikölle valittaen, ettei hänen pyyntöönsä ollut vastattu, ja vaati tältä vastausta 3.6.2011 mennessä.

32 Edustuston päällikkö ilmoitti 19.5.2011 päivätyllä kirjeellä kantajan egyptiläiselle asianajajalle, ettei edustusto voinut hyväksyä määräajan asettamista hänen pyyntöönsä vastaamiselle ja että asian tutkinta oli vielä kesken.

33 Kantaja teki 13.6.2011 Euroopan oikeusasiamiehelle EUH:n toiminnasta kantelun, jossa hän moitti edustuston tapaa käsitellä ongelmaa, joka koskee hänen sosiaaliturvasuhdettaan Egyptissä.

34 Kantaja toimitti marraskuussa 2011 Egyptin sosiaaliturvaviranomaiselle estemara 6 -lomakkeen, jonka edustusto oli lopulta suostunut antamaan hänelle lokakuussa 2011. Viranomainen ei kuitenkaan hyväksynyt tätä lomaketta, koska se oli päivätty aiemmalle päivämäärälle lokakuulle 2001.

35 Oikeusasiamies antoi 8.3.2013 päätöksensä kantajan tekemästä kantelusta. Hän totesi, että edustusto oli vastuussa siitä, ettei se ollut toimittanut määräajassa estemara 6 -lomaketta ja että koko kantajalle ennen toukokuuta 2010 aiheutunut vahinko, joka liittyi hänen sosiaaliturvatilanteensa sääntöjenvastaisuuteen, oli seurausta lomakkeen toimittamatta jättämisestä ja siitä, ettei edustusto ollut korjannut tätä tilannetta vuoden 2001 jälkeen. Kantaja oli oikeusasiamiehen mukaan sen sijaan vastuussa kaikesta hänelle toukokuun 2010 jälkeen aiheutuneesta vahingosta siksi, että hän oli kieltäytynyt pyytämästä Egyptin toimivaltaisilta viranomaisilta muuttotodistusta.

36 Tästä päätöksestä ilmenee myös, että oikeusasiamies oli ehdottanut EUH:lle sovintoratkaisua, jonka mukaan tämä muun muassa toteuttaisi tarvittavat toimenpiteet päättääkseen kantajan sosiaaliturvasuhteen sen jälkeen, kun kantaja olisi toimittanut sille muuttotodistuksen, maksaisi sosiaaliturvajärjestelmään kaikki kantajan osalta maksamatta olevat määrät, myös mahdollisesti määrättävät sakot, ja tutkisi huolellisesti kaikki perustellut vaatimukset kantajalle väitetysti ennen toukokuuta 2010 aiheutuneen vahingon korvaamisesta.

37 Oikeusasiamies totesi, että EUH oli hyväksynyt sovintoratkaisuehdotuksen kaksi ensimmäistä osaa, joten hän päätti asian käsittelyn kantelun niitä koskevilta osilta. Oikeusasiamies totesi kantajalle väitetysti ennen toukokuuta 2010 aiheutuneesta vahingosta, ettei kantaja ollut esittänyt näyttöä vahingosta, ja päätti kantelun käsittelyn tältä osin, koska asian tutkimista ei ollut tarpeen jatkaa.

38 Kantajan aviomies ilmoitti 10.7.2013 lähettämällään sähköpostiviestillä, että kantaja oli juuri saanut muuttotodistuksen, ja pyysi EUH:ta järjestämään kokouksen, jotta ”asian käsittely voitaisiin saattaa lopullisesti päätökseen”. EUH vastasi tähän sähköpostiviestiin 16.7.2013 ja pyysi kantajaa toimittamaan tämän todistuksen edustustoon. Kantajan aviomies ilmoitti samana päivänä lähettämässään sähköpostiviestissä EUH:lle, että kantajan ehtona muuttotodistuksen toimittamiselle oli, että pidetään kokous, jossa ratkaistaan samalla hänelle aiheutuneen vahingon korvaamista koskeva kysymys. EUH ilmoitti 17.9.2013 kantajalle lähettämällään sähköpostiviestillä muun muassa, että oikeusasiamies oli todennut 8.3.2013 antamassaan päätöksessä, ettei kantaja ollut esittänyt näyttöä väitetystä vahingosta, ja oli lopettanut kantelun käsittelyn siltä osin. EUH lisäsi, että kantajalla oli oikeus esittää sille tällaista näyttöä halutessaan.

39 Kantaja esitti 30.10.2013 päivätyllä kirjeellä EUH:lle vahingonkorvausvaatimuksen, joka koski hänelle edustuston väitetysti lainvastaisesta toiminnasta lokakuusta 2001 alkaen aiheutunutta aineellista vahinkoa ja henkistä kärsimystä, joiden määräksi arvioitiin yhteensä 452 339,18 euroa. Hän täsmensi tässä kirjeessä muun muassa, että hän oli valmis toimittamaan EUH:lle muuttotodistuksen ”heti, kun tämä myöntäisi vuodesta 2001 alkaen tähän päivään saakka tekemänsä virheet, joista unioni on sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa – –, ja korvaisi niistä aiheutuneen vahingon”.

40 EUH hylkäsi tämän vaatimuksen 8.1.2014 päivätyllä kirjeellä väittäen, että vaatimus oli vanhentunut, koska kantaja oli ollut tietoinen vastuun synnyttävästä tapahtumasta 13.9.2005 alkaen (ks. edellä 9 kohta).

41 Kun asiaa tiedusteltiin EUH:lta istunnossa, se totesi, että kantajan sosiaaliturvasuhdetta Egyptissä ei ollut epäilemättä vieläkään päätetty.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

42 Kantaja nosti käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 27.2.2014 toimittamallaan kannekirjelmällä.

43 Unionin yleinen tuomioistuin (kuudes jaosto) päätti esittelevän tuomarin ehdotuksesta aloittaa suullisen käsittelyn. Se kehotti 2.5.1991 päivätyn unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 64 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimena asianosaisia vastaamaan kirjallisesti eräisiin kysymyksiin, minkä ne tekivät asetetussa määräajassa.

44 Asianosaisten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 2.7.2015 pidetyssä istunnossa.

45 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— toteaa EUH:n sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun

— ensisijaisesti velvoittaa EUH:n korvaamaan aiheutuneen vahingon, jonka määräksi arvioidaan 509 283,88 euroa, jollei summan suurenemisesta oikeudenkäyntimenettelyn kuluessa muuta johdu

— toissijaisesti velvoittaa EUH:n korvaamaan 30.10.2008 alkaen aiheutuneen vahingon, jonka määräksi arvioidaan 380 063,81 euroa, jollei summan suurenemisesta oikeudenkäyntimenettelyn kuluessa muuta johdu

— velvoittaa EUH:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

46 EUH vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— ensisijaisesti jättää kanteen tutkimatta

— toissijaisesti hylkää kanteen perusteettomana

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

47 Kantaja pyytää unionin yleistä tuomioistuinta velvoittamaan prosessinjohtotoimena EUH:n esittämään asiakirjat, joista käy ilmi, mitä toimia edustusto ja EUH ovat toteuttaneet käsiteltävän riita-asian ratkaisemiseksi.

Oikeudellinen arviointi

Alustavat huomautukset

48 SEUT 340 artiklan toisen kohdan mukaan sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun perusteella unioni korvaa toimielintensä ja henkilöstönsä tehtäviään suorittaessaan aiheuttaman vahingon jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteisten yleisten periaatteiden mukaisesti.

49 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että edellä mainitun määräyksen mukaan unioni on sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa toimielintensä tai elintensä lainvastaisesta menettelystä ainoastaan, jos seuraavat edellytykset täyttyvät: unionin toimielimen tai elimen moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on tosiasiassa syntynyt ja väitetyn toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (tuomio 29.9.1982, Oleifici Mediterranei v. ETY, 26/81, Kok., EU:C:1982:318, 16 kohta ja tuomio 14.12.2005, Beamglow v. parlamentti ym., T-383/00, Kok., EU:T:2005:453, 95 kohta).

50 Nämä kolme edellytystä ovat kumulatiivisia. Jos yksi niistä jää täyttymättä, vahingonkorvauskanne on näin ollen hylättävä (ks. vastaavasti tuomio 15.9.1994, KYDEP v. neuvosto ja komissio, C-146/91, Kok., EU:C:1994:329, 81 kohta ja tuomio 20.2.2002, Förde-Reederei v. neuvosto ja komissio, T-170/00, Kok., EU:T:2002:34, 37 kohta).

51 Unionin kyseisen toimielimen tai elimen toiminnan lainvastaisuutta koskevan edellytyksen osalta oikeuskäytännössä edellytetään, että voidaan näyttää toteen sellaisen oikeussäännön riittävän ilmeinen rikkominen, jolla on tarkoitus antaa yksityisille oikeuksia (tuomio 4.7.2000, Bergaderm ja Goupil v. komissio, C-352/98 P, Kok., EU:C:2000:361, 42 kohta). Ratkaiseva peruste unionin oikeuden rikkomisen luokittelemiseksi riittävän ilmeiseksi on se, että asianomainen unionin toimielin tai elin on selvästi ja vakavasti ylittänyt harkintavaltansa rajat. Jos tällä toimielimellä tai elimellä on huomattavan vähän tai ei ollenkaan harkintavaltaa, jo pelkän unionin oikeuden rikkomisen voidaan katsoa olevan riittävän ilmeinen rikkominen (tuomio 10.12.2002, komissio v. Camar ja Tico, C-312/00 P, Kok., EU:C:2002:736, 54 kohta ja tuomio 12.7.2001, Comafrica ja Dole Fresh Fruit Europe v. komissio, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 ja T-225/99, Kok., EU:T:2001:184, 134 kohta).

52 Vahingon tosiasiallisuutta koskevan edellytyksen osalta unionin vastuu syntyy vain, jos kantajalle on tosiasiassa aiheutunut todellista ja varmaa vahinkoa (tuomio 16.1.1996, Candiotte v. neuvosto, T-108/94, Kok., EU:T:1996:5, 54 kohta). Kantajan tehtävänä on esittää todisteet vahingon olemassaolosta ja laajuudesta (ks. tuomio 16.9.1997, Blackspur DIY ym. v. neuvosto ja komissio, C-362/95 P, Kok., EU:C:1997:401, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Varman vahingon aiheutumista koskeva edellytys täyttyy, kun vahinko on uhkaava ja riittävällä varmuudella ennakoitavissa, vaikka vahingon suuruutta ei vielä voidakaan täsmällisesti määrittää (tuomio 14.1.1987, Zuckerfabrik Bedburg ym. v. neuvosto ja komissio, 281/84, Kok., EU:C:1987:3, 14 kohta ja määräys 14.12.2005, Arizona Chemical ym. v. komissio, T-369/03, Kok., EU:T:2005:458, 106 kohta).

53 Väitetyn toiminnan ja väitetyn vahingon välistä syy-yhteyttä koskevan edellytyksen osalta kyseisen vahingon on oltava riittävän suorassa syy-yhteydessä moitittuun toimintaan eli toiminnan on oltava vahingon määräävä syy, mutta unionilla ei kuitenkaan ole velvollisuutta korvata kaikkia lainvastaisesta tilanteesta aiheutuneita, kaukaisiakin vahingollisia seurauksia (tuomio 4.10.1979, Dumortier ym. v. neuvosto, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79, Kok., EU:C:1979:223, 21 kohta; ks. myös tuomio 10.5.2006, Galileo International Technology ym. v. komissio, T-279/03, Kok., EU:T:2006:121, 130 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kantajan on näytettävä toteen, että moititun toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (ks. tuomio 30.9.1998, Coldiretti ym. v. neuvosto ja komissio, T-149/96, Kok., EU:T:1998:228, 101 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

54 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön, jota sovelletaan sen 53 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti asian käsittelyyn unionin yleisessä tuomioistuimessa, 46 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään lisäksi seuraavaa:

”Vanhentumisaika sopimussuhteen ulkopuolista unionin vastuuta koskevissa asioissa on viisi vuotta tapahtumasta, johon korvausvelvollisuus perustuu. Vanhentumisaika keskeytyy, jos asia pannaan vireille unionin tuomioistuimessa tai jos vahinkoa kärsinyt sitä ennen esittää asiassa vaatimuksen asianomaiselle unionin toimielimelle. Viimeksi mainitussa tapauksessa asia on pantava vireille [SEUT] 263 artiklan mukaisesti kahden kuukauden kuluessa; tarvittaessa sovelletaan [SEUT] 265 artiklan toisen kohdan määräyksiä.”

55 Vanhentumisen tarkoitus on sovittaa yhteen vahinkoa kärsineen henkilön oikeuksien suojelu ja oikeusvarmuuden periaate. Vanhentumisajan kesto on määritelty siten, että on huomioitu muun muassa se aika, jonka se osapuoli, joka väittää kärsineensä vahinkoa, tarvitsee mahdollista kannetta varten asianmukaisten tietojen kokoamiseen ja niiden tosiseikkojen tarkistamiseen, joihin tämän kanteen tueksi voidaan vedota (ks. määräys 14.9.2005, Ehcon v. komissio, T-140/04, Kok., EU:T:2005:321, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

56 Vanhentumisaika alkaa kulua silloin, kun kaikki korvausvelvollisuuden perusteena olevat edellytykset täyttyvät, ja erityisesti silloin, kun korvattava vahinko on syntynyt (tuomio 17.7.2008, komissio v. Cantina sociale di Dolianova ym., C-51/05 P, Kok., EU:C:2008:409, 54 kohta). Erityisesti yksittäisistä toimista aiheutuvissa riita-asioissa vanhentumisaika alkaa kulua silloin, kun näiden toimien

vahingolliset vaikutukset ovat ilmenneet suhteessa niihin henkilöihin, joita ne koskevat (tuomio 19.4.2007, Holcim (Deutschland) v. komissio, C-282/05 P, Kok., EU:C:2007:226, 29 ja 30 kohta ja määräys 1.4.2009, Perry v. komissio, T-280/08, EU:T:2009:98, 36 kohta).

57 Siinä tapauksessa, että uhri voi vasta myöhemmin saada tietoonsa vahingon aiheuttavan tapahtuman, määräaika ei hänen osaltaan voi alkaa kulua ennen kuin hän voi saada tiedon siitä (ks. tuomio 13.12.2006, É.R. ym. v. neuvosto ja komissio, T-138/03, Kok., EU:T:2006:390, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

58 Jatkuvan vahingon tapauksessa Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artiklan mukaista vanhentumista sovelletaan vanhentumisen keskeyttävän toimen päivämäärästä laskien yli viisi vuotta kyseistä päivää edeltävään aikaan ilman, että vanhentuminen vaikuttaa myöhemmin syntyneisiin mahdollisiin oikeuksiin (määräys 14.12.2005, Arizona Chemical ym. v. komissio, T-369/03, Kok., EU:T:2005:458, 116 kohta ja määräys 10.4.2008, 2K-Teint ym. v. komissio ja EIP, T-336/06, EU:T:2008:104, 106 kohta).

Tutkittavaksi ottaminen

59 EUH ei esitä 2.5.1991 päivätyn työjärjestyksen 114 artiklan mukaista muodollista oikeudenkäyntiväitettä mutta väittää, että käsiteltävä kanne on jätettävä tutkimatta, koska se on Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artiklan nojalla vanhentunut. EUH väittää, että kantaja on voinut saada tiedon väitetyn vahingon aiheuttavasta tapahtumasta ”ainakin jo 1.4.2005 ja viimeistään 6.3.2007” eli yli viisi vuotta sen jälkeen, kun alustava vahingonkorvausvaatimus esitettiin 30.10.2013. EUH totesi istunnossa unionin yleisen tuomioistuimen kysymykseen antamassaan vastauksessa, että sen mukaan ne kolme kumulatiivista edellytystä, joiden oli joka tapauksessa täytyttävä, jotta kantaja saattoi vaatia korvausta väitetystä vahingosta, täyttyivät viimeistään helmikuussa 2008.

60 EUH katsoo, ettei kantaja voi väittää väitetyn lainvastaisen toiminnan jatkuneen tähän päivään saakka siten, että siitä on aiheutunut hänelle jatkuvaa ja päivittäin toistuvaa vahinkoa. Se korostaa, että oikeuskäytännön mukaan edellytykset, joita sovelletaan velvollisuuteen korvata SEUT 340 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetut vahingot, ja näin ollen näiden vahinkojen korvaamista koskeviin kanteisiin sovellettavat vanhentumissäännöt eivät voi perustua muihin kuin ehdottoman objektiivisiin kriteereihin. Kantajan väitteet perustuvat kuitenkin hänen omaan ”subjektiiviseen mielikuvaansa” siitä, että kaikki hänen työ- ja yksityiselämäänsä liittyvät tapahtumat olisivat vuodesta 2001 alkaen olleet seurausta siitä, että edustusto jätti alun perin toimittamatta häntä koskevan estemara 6 -lomakkeen. EUH päättelee, että vanhentumisaika alkaa kulua siitä hetkestä, jona ”kantajaa koskevan asiakirjan toimittamatta jättäminen sosiaaliturvaviranomaiselle on tosiasiassa ja objektiivisesti aiheuttanut vahinkoa, jonka vuoksi [hän] ei voinut hyväksyä mahdollisten työnantajien työtarjouksia”.

61 Kantaja vaatii EUH:n esittämän tutkimatta jättämistä koskevan perusteen hylkäämistä.

62 Kantaja väittää ensisijaisesti, että edustuston väitetty lainvastainen toiminta on jatkunut keskeytyksettä lokakuusta 2001 lähtien ja aiheuttanut hänelle siitä lähtien jatkuvaa ja yhä vakavampaa vahinkoa. Vakiintuneessa oikeuskäytännössä todetaan, että kun vahinko on luonteeltaan jatkuvaa, vanhentumisaika alkaa kulua vasta siitä päivämäärästä lähtien, jona kyseinen vahinko on ”kokonaisuudessaan syntynyt”. Kantajaa vastaan ei siis voida vedota vanhentumisaikoihin.

63 Toissijaisesti kantaja toistaa, että väitetty vahinko on luonteeltaan jatkuvaa, ja huomauttaa, että hän esitti EUH:lle alustavan vahingonkorvausvaatimuksen 30.10.2013, mikä on vanhentumisen keskeyttävä toimi, ja väittää näin ollen, ettei käsiteltävä kanne voi olla vanhentunut 30.10.2008 jälkeen aiheutuneen vahingon osalta.

64 Kantaja moittii edustustoa ja EUH:ta lähinnä yhtäältä siitä, etteivät ne toimittaneet estemara 6 -lomaketta hänen irtisanoutumistaan seuranneiden seitsemän päivän kuluessa lokakuussa 2001, ja toisaalta siitä, että ne eivät myöhemmin korjanneet hänen tilannettaan suhteessa Egyptin sosiaaliturvaviranomaiseen eivätkä vastanneet hänen pyyntöihinsä. Kantaja vetoaa tässä yhteydessä ensinnäkin hyvän hallinnon periaatteen loukkaamiseen, toiseksi käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen loukkaamiseen ja kolmanneksi sovellettavan Egyptin lainsäädännön rikkomiseen.

65 Kantaja moittii edustustoa ja EUH:ta myös siitä, että ne yrittivät saada häntä koskevan muuttotodistuksen ilman hänen lupaansa ja ilmoittamatta siitä hänelle etukäteen. Hän vetoaa tältä osin yksityisyyden suojaa koskevan oikeuden loukkaamiseen.

66 Kantaja väittää, että tästä edustuston ja EUH:n väitetystä lainvastaisesta toiminnasta on aiheutunut hänelle sekä aineellista vahinkoa että henkistä kärsimystä.

67 Ensimmäinen aineellinen vahinko, johon kantaja vetoaa, muodostuu niistä hallinnollisista kuluista ja asianajokuluista, joita hänelle on aiheutunut Belgiassa ja Egyptissä toteutetuista muun muassa hallinnollisista toimenpiteistä ja jotka ovat arviolta yhteensä 5 200 euroa. Hän väittää, että koska hän ei voinut palata asumaan ja työskentelemään Egyptiin edustuston ja EUH:n väitetyn lainvastaisen toiminnan vuoksi, hän joutui läpikäymään vuosittain ns. pitkän hallinnollisen maratonin Belgian eri viranomaiselimissä saadakseen työ- ja oleskeluluvat ja lopulta Belgian kansallisuuden.

68 Toinen aineellinen vahinko, johon kantaja vetoaa, muodostuu hänelle Belgiassa 1.1.2004 alkaen aiheutuneista asumiskuluista. Hän vaatii niistä kahdesta asunnosta maksamiensa vuokrien, joissa hän asui peräjälkeen 1.1.2004 ja 31.1.2008 välisenä aikana, näistä toisen asunnon huonekalujen ostoon liittyvien kustannusten sekä korkojen, joita hän maksoi asuntolainasta ostettuaan Belgiasta heinäkuussa 2007 asunnon, johon hän asettui asumaan 1.2.2008, korvaamista.

69 Kolmas aineellinen vahinko, johon kantaja vetoaa, liittyy hänen menettämäänsä mahdollisuuteen palata työskentelemään Egyptiin 1.1.2004 alkaen ja hankkia siellä ura, joka olisi ollut menestyksekkäämpi, dynaamisempi ja taloudellisesti tuottoisampi ja tarjonnut paremmat etenemismahdollisuudet kuin hänen uransa Belgiassa.

70 Neljäs aineellinen vahinko, johon kantaja vetoaa, muodostuu hänen pienemmästä ansioeläkkeestään, johon hänellä on tulevaisuudessa oikeus Belgiassa. Hän väittää, että edustuston ja EUH:n väitetysti lainvastaisen toiminnan vuoksi hän ei voi saavuttaa sitä työvuosien vähimmäismäärää, jota ansioeläkkeen saaminen Egyptissä edellyttää, ja että hänelle Belgiassa kertyvät maksukaudet eivät riitä siihen, että hän saisi Belgiassa täyden ansioeläkkeen.

71 Viides aineellinen vahinko, johon kantaja vetoaa, muodostuu matkakuluista, joita hänelle on aiheutunut matkustamisesta Egyptiin työnhakua varten tavatakseen siellä mahdollisia työnantajia ja vierailuista perheensä ja ystäviensä luokse. Hän arvioi matkakulujen määräksi 8 000 euroa, kun laskentaperusteena on kaksi matkaa vuodessa ja keskimäärin 400 euroa maksava meno-paluulentolippu.

72 Väitetyn henkisen kärsimyksen osalta kantaja väittää ensinnäkin, että edustuston ja EUH:n väitetty lainvastainen toiminta on aiheuttanut hänelle stressiä ja ahdistusta, jotka ovat puolestaan johtaneet ruuansulatusongelmiin, iho-ongelmiin ja syvään masennukseen. Toiseksi hän ilmoittaa kärsivänsä siitä, että hän joutuu elämään kaukana perheestään ja ystävistään.

73 Kantaja väittää, että edellä 67–72 kohdassa mainitut aineellinen vahinko ja henkinen kärsimys ovat suoraa seurausta siitä, etteivät edustusto ja EUH toimittaneet häntä koskevaa estemara 6 -lomaketta eivätkä korjanneet tältä osin hänen tilannettaan myöhemmin. Vastauksessaan unionin yleisen tuomioistuimen kirjalliseen kysymykseen kantaja huomauttaa, että väitetystä lainvastaisesta

toiminnasta, joka koskee edustuston yrityksiä saada kantajaa koskeva muuttotodistus ilman hänen ennakkosuostumustaan, oli aiheutunut hänelle ”erityistä stressiä ja jännitystä, joka [oli] lisännyt hänen henkistä kärsimystään – – vuodesta 2004 alkaen”.

74 Sanotun vaikuttamatta sen selvittämiseen, voiko unioni olla sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa edustuston ja EUH:n moititusta toiminnasta ja täyttyykö välitöntä syy-yhteyttä koskeva edellytys kaikissa tapauksissa, on aiheellista määrittää tarkkaan se hetki, jona väitetyt vahingolliset vaikutukset ovat tosiasiassa ilmenneet suhteessa kantajaan. Tätä tarkoitusta varten on tarkasteltava erikseen niitä aineellisen vahingon ja henkisen kärsimyksen perusteita, joista kantaja vaatii korvausta.

75 Aluksi on huomattava, että asianosaisten välillä on riidatonta, että edustusto oli sovellettavan Egyptin lainsäädännön nojalla velvollinen täyttämään ja toimittamaan kantajaa koskevan estemara 6 -lomakkeen jo lokakuussa 2001 mutta se ei kuitenkaan tehnyt näin. Asiakirja-aineistosta ilmenee, että kantaja asui tuolloin Belgiassa ja sai kuitenkin tiedon tästä laiminlyönnistä vasta 13.9.2005 täysin sattumalta (ks. edellä 9 kohta). Hän oli toki jo pyytänyt 3.2.2005 (ks. edellä 5 kohta) ja 11.8.2005 (ks. edellä 8 kohta) lähettämissään sähköpostiviesteissä edustustoa toimittamaan hänelle Belgiaan hänen oman kappaleensa kyseisestä lomakkeesta. Tuolloin hän kuitenkin vielä vilpittömästi oletti, että lomakkeen kappale oli edustustossa häntä koskevien asiakirjojen joukossa, eikä tiennyt, että edustusto ei tosiasiassa edes ollut täyttänyt kyseistä lomaketta. Edellä 57 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan on siis katsottava, ettei vanhentumisaika joka tapauksessa olisi voinut alkaa ennen 13.9.2005 eikä etenkään jo lokakuussa 2001.

76 On todettava, että koko kantajan väittämä aineellinen vahinko ja henkinen kärsimys on aiheutunut samasta seikasta eli siitä, että koska edustusto ei ole toimittanut häntä koskevaa estemara 6 -lomaketta, kantaja ei ole voinut saada uutta työpaikkaa Egyptistä eikä ole siten voinut palata takaisin sinne.

77 Kantajan mukaan tästä aiheutui seuraavaa:

— hän joutui toistuvasti uusimaan työ- ja oleskelulupansa Belgiassa, kunnes hän haki Belgian kansalaisuutta, ja käyttämään belgialaisen ja egyptiläisen asianajajan palveluja (väitetty ensimmäinen aineellinen vahinko)

— hän joutui maksamaan asumiskuluja Belgiassa (väitetty toinen aineellinen vahinko)

— hän ei voinut luoda uraa Egyptissä (väitetty kolmas aineellinen vahinko)

— hänellä ei ole oikeutta eläkkeeseen Egyptissä eikä täyteen ansioeläkkeeseen Belgiassa (väitetty neljäs aineellinen vahinko)

— hänelle aiheutuu matkakuluja erityisesti siitä, että hän vierailee perheensä ja ystäviensä luona Egyptissä kahdesti vuodessa (väitetty viides aineellinen vahinko)

— hän kärsii stressistä ja ahdistuksesta ja siitä, että hän joutuu elämään kaukana perheestään ja ystävistään.

78 Kantaja väittää useissa kirjelmiensä kohdissa, että väitetty vahinko on jatkunut lokakuusta 2001 lähtien, sillä edustusto on siitä lähtien laiminlyönyt velvollisuutensa toimittaa häntä koskeva estemara 6 -lomake. Kun hän kuvaa vahinkoa yksityiskohtaisemmin, hän kuitenkin ilmoittaa sen alkaneen 1.1.2004.

79 Tästä on ensinnäkin todettava, että asiakirja-aineistosta ilmenee, että kantaja ryhtyi käymään työhaastatteluissa löytääkseen työpaikan Egyptistä vasta vuoden 2005 alussa, jolloin hän menetti ensimmäisen kerran mahdollisuuden saada työpaikka sieltä siksi, ettei sosiaaliturvaviranomaiselle ollut toimitettu häntä koskevaa estemara 6 -lomaketta (ks. edellä 5 ja 8 kohta). Kantaja ei siis joka tapauksessa voi vaatia vahingonkorvausta 1.1.2004 alkaen.

80 Ottamatta tässä vaiheessa kantaa kantajan väittämän vahingon korvattavuuteen on tämän jälkeen todettava, että vain osa vahingosta voi olla luonteeltaan jatkuvaa.

81 Tästä on huomattava, että oikeuskäytännön mukaan luonteeltaan jatkuvana on pidettävä vahinkoa, joka toistuu perättäisinä ajanjaksoina ja kasvaa suhteessa kuluneeseen aikaan (ks. vastaavasti määräys 4.9.2009, Inalca ja Cremonini v. komissio, T-174/06, EU:T:2009:306, 57 kohta).

82 Tämän määritelmän piiriin ei voi kuulua aineellinen vahinko, joka muodostuu niistä hallinnollisista kuluista ja asianajopalkkioista, joita kantajalle aiheutui Belgiassa hänen uusiessaan oleskelu- ja työlupiaan ja hakiessaan Belgian kansalaisuutta. Vaikka nämä kulut toistuivat joitakin kertoja vuoden 2005 ja elokuun 2008 välisenä aikana, ne ovat nimittäin kertaluonteisia, sillä ne syntyivät tosiasiassa sinä päivänä, jona kukin näistä hallinnollisista menettelyistä aloitettiin, ja niiden määrä ei kasvanut suhteessa kuluneeseen aikaan.

83 Tämä väitetyn ensimmäisen aineellisen vahingon osatekijä konkretisoitui kantajan suhteen siis viimeisen kerran elokuussa 2008 eli yli viisi vuotta ennen hänen 30.10.2013 esittämäänsä alustavaa vahingonkorvausvaatimusta ja käsiteltävän vahingonkorvauskanteen nostamista. On siis todettava, että kanne on vanhentunut tämän vahingon osatekijän osalta.

84 Kantajalle väitetysti Egyptissä aiheutuneista asianajokuluista, jotka nekin kuuluvat ensimmäiseen aineelliseen vahinkoon ja ovat myös kertaluonteisia, on riittävää todeta, ettei kantaja täsmennä päivämäärää, jona kulut syntyivät. Hän ei kaiken lisäksi esitä mitään näyttöä, jolla voitaisiin osoittaa vahingon olemassaolo ja laajuus.

85 Väitettyä ensimmäistä aineellista vahinkoa koskeva korvausvaatimus on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

86 Myöskään kantajalle Egyptiin matkustamisesta väitetysti aiheutuneisiin matkakuluihin perustuvaa vahinkoa ei voida luonnehtia jatkuvaksi. Matkakulut syntyvät nimittäin tosiasiassa kunkin kyseisen matkan hetkellä eivätkä kasva suhteessa kuluneeseen aikaan.

87 Käsiteltävässä asiassa kantaja ei täsmennä päivämäärää, jona nämä matkakulut syntyivät hänen osaltaan. Voitaisiin enintään olettaa, että ne liittyvät ajanjaksoon 2004–2013, minkä vuoksi olisi todettava, että käsiteltävä kanne on vanhentunut ennen vuotta 2009 aiheutuneiden matkakulujen osalta. Joka tapauksessa kantaja ei myöskään ole esittänyt näyttöä väitettyjen matkakulujen olemassaolosta ja laajuudesta.

88 Väitettyä viidettä aineellista vahinkoa koskeva korvausvaatimus on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

89 Kolme muuta väitettyä aineellista vahinkoa voivat sen sijaan olla luonteeltaan jatkuvia.

90 Tästä on todettava, että asiakirja-aineistosta ilmenee oikeudellisesti riittävällä tavalla, että kantaja toivoi voivansa palata asumaan ja työskentelemään Egyptiin vuoden 2005 alusta alkaen, mutta hän ei voinut saada työpaikkaa sieltä, koska edustusto ei ollut toimittanut häntä koskevaa estemara 6 -lomaketta, ja tästä syystä hän joutui jäämään asumaan ja työskentelemään Belgiaan. Viimeksi mainitusta seikasta on korostettava aivan aluksi, että toisin kuin EUH väittää kirjelmiensä eri kohdissa, kantajan päätös jäädä Belgiaan vuodesta 2005 lähtien ei ollut hänen omasta vapaasta tahdostaan tekemänsä päätös, vaan se

perustui kantajan omien sanojen mukaan ”hänen hallinnollisen tilanteensa ajautumiseen umpikujaan Egyptissä”. Se, että hän päätti muutamia vuosia myöhemmin jäädä pysyvästi Belgiaan ja hankkia maan kansalaisuuden, selittyy ennen kaikkea sillä, että hän antoi periksi edustuston toimimattomuuden edessä, kun se ei reagoinut hänen lukuisiin pyyntöihinsä toimittaa häntä koskeva estemara 6 -lomake, ja että hän halusi rajata mahdollisimman vähäiseksi vahingon, jonka hän arvioi itselleen aiheutuvan.

91 Näin ollen kantajalle vuoden 2005 alusta lähtien Belgiassa aiheutuneita asumiskuluja voidaan joka tapauksessa pitää luonteeltaan jatkuvina, sillä jos hän olisi voinut palata asumaan ja työskentelemään Egyptiin kyseisestä ajankohdasta lähtien, hän olisi voinut asua Kairosta ostamassaan asunnossa (ks. edellä 4 kohta).

92 Kun tarkastellaan kantajan menettämää mahdollisuutta hankkia Egyptissä mielenkiintoisempi ja taloudellisesti tuottoisampi ura kuin hänen nykyinen uransa Belgiassa ja tästä mahdollisuuden menettämisestä väitetysti aiheutuneita seurauksia eläkeoikeuksiin, nämäkin ovat, jos ne osoitetaan toteen, luonteeltaan jatkuvaa ja kasvavaa vahinkoa, koska ne liittyvät siihen, ettei kantaja voinut palata työskentelemään Egyptiin vuodesta 2005 alkaen.

93 Jos kantajan esiin tuoma henkinen kärsimys näytetään toteen riittävällä tavalla, on katsottava, ettei se ole syntynyt kertaluonteisesti vaan on toistunut päivittäin koko sen ajan, jona hän on ollut estynyt palaamasta työskentelemään ja asumaan Egyptiin.

94 EUH ei voi väittää, että kantajan perustelut väitetyn vahingon jatkuvasta luonteesta pohjautuisivat hänen omaan ”subjektiiviseen mielikuvaansa” siitä, että kaikki hänen työ- ja yksityiselämäänsä liittyvät tapahtumat olisivat vuodesta 2001 alkaen olleet seurausta siitä, että edustusto jätti alun perin toimittamatta estemara 6 -lomakkeen. Mainitut perustelut eivät nimittäin perustu kantajan täysin subjektiiviseen mielipiteeseen vaan useisiin asiakirja-aineistossa esitettyihin objektiivisiin ja konkreettisiin seikkoihin; asiakirja-aineistosta käy muun muassa ilmi, että kantajalla oli vuoden 2005 alusta alkaen vakaa aikomus palata asumaan ja työskentelemään synnyinmaahansa, jossa hän omistaa asunnon ja jossa hänen perheensä ja ystävänsä asuvat, ja että hän menetti tosiasiallisen mahdollisuuden saada työpaikka Egyptistä vuosina 2005, 2006 ja 2007, koska häntä koskevaa estemara 6 -lomaketta ei ollut toimitettu sosiaaliturvaviranomaiselle. Asiakirja-aineistosta käy lisäksi ilmi, että vaikka kantaja esitti helmikuusta 2005 alkaen useita pyyntöjä tilanteen korjaamisesta, edustusto suvaitsi toteuttaa ensimmäisen konkreettisen toimenpiteen asiassa vasta yli viisi vuotta myöhemmin, ennen kaikkea siksi, että se oli sen oman edun mukaista (ks. jäljempänä 119 kohta), ja pyrki tuolloin hankkimaan kantajaa koskevan muuttotodistuksen, ja että kantaja kärsi tämän umpikujaan ajautuneen tilanteen vuoksi stressistä ja ahdistuksesta, jotka aiheuttivat hänelle sekä fyysisiä että henkisiä ongelmia, joista osa oli olemassa vielä käsiteltävän kanteen nostamisen hetkellä.

95 EUH ei myöskään ota huomioon erästä kantajan esittämää erityistä väitettä. Hän ei niinkään moiti edustustoa siitä, ettei tämä toimittanut lokakuussa 2001 häntä koskevaa estemara 6 -lomaketta, vaan pikemminkin siitä, että tämä ei tahallaan myöhemmin korjannut hänen tilannettaan, vaikka hän pyysi sitä toistuvasti helmikuusta 2005 alkaen. Hän katsoo, että tämän väitetysti lainvastaisen toiminnan jatkumisen vuoksi väitetyt vahingolliset vaikutukset toistuivat säännöllisin väliajoin ja kasvoivat.

96 Siitä, mitä päätelmiä on tehtävä toteamuksesta, jonka mukaan väitetyt toinen, kolmas ja neljäs aineellinen vahinko sekä väitetty henkinen kärsimys ovat luonteeltaan jatkuvia, on todettava, että kantajan ensisijainen väite, jonka mukaan käsiteltävässä asiassa ei voida vedota häntä vastaan vanhentumisaikoihin siksi, että edustuston ja EUH:n väitetty lainvastainen toiminta ja siitä aiheutuneet vahingolliset vaikutukset jatkuvat edelleen, ei ole edellä 58 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukainen. Vastauksessaan unionin yleisen tuomioistuimen hänelle esittämään kirjalliseen kysymykseen ja istunnossa kantaja lisäksi myönsi nimenomaisesti, että hänen ensisijainen väitteensä perustuu mainitun oikeuskäytännön virheelliseen tulkintaan, ja ilmoitti luopuvansa väitteestä ja pitävänsä voimassa ainoastaan toissijaisen väitteensä.

97 Toissijaisen väitteen mukaisesti – ja koska kantaja esitti EUH:lle alustavan vahingonkorvausvaatimuksen 30.10.2013 – käsiteltävä kanne on otettava tutkittavaksi siltä osin kuin siinä vaaditaan väitettyjen toisen, kolmannen ja neljännen aineellisen vahingon ja väitetyn henkisen kärsimyksen korvaamista ja siltä osin kuin nämä vahingon eri osatekijät ovat aiheutuneet 30.10.2008 jälkeen. Muilta osin kanne on jätettävä tutkimatta.

Asiakysymys

Väitetty lainvastainen toiminta

98 Ensinnäkin kantaja moittii EUH:ta ja edustustoa siitä, etteivät ne toimittaneet häntä koskevaa estemara 6 -lomaketta seitsemän päivän kuluessa hänen irtisanoutumisestaan lokakuussa 2001 ja että ne eivät myöhemmin korjanneet hänen tilannettaan suhteessa Egyptin sosiaaliturvaviranomaiseen hänen useista pyynnöistään huolimatta. Toiseksi kantaja moittii niitä myös siitä, että ne yrittivät saada häntä koskevan muuttotodistuksen ilman hänen lupaansa ja ilmoittamatta siitä hänelle etukäteen.

– Kantajaa koskevan estemara 6 -lomakkeen toimittamatta jättäminen ja myöhempi kantajan tilanteen korjaamisen laiminlyöminen

99 Kantaja vetoaa tämän ensimmäisen väitetyn lainvastaisen toiminnan osalta ensinnäkin hyvän hallinnon periaatteen loukkaamiseen, toiseksi käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen loukkaamiseen ja kolmanneksi sovellettavan Egyptin lainsäädännön rikkomiseen.

100 Hyvän hallinnon periaatteen väitetystä loukkaamisesta kantaja väittää ensinnäkin, etteivät edustusto ja EUH käsitelleet hänen asiaansa missään vaiheessa puolueettomasti ja oikeudenmukaisesti, mikä rikkoo Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklaa. Hän ilmoittaa, ettei hän saanut lukuisiin pyyntöihinsä edustustolta useisiin vuosiin mitään konkreettista vastausta ja että tämä laiminlöi näin hänen asiansa hoitamisen tahallisesti ja epäoikeudenmukaisesti. Hän väittää myös, ettei EUH pannut oikeusasiamiehen 8.3.2013 antamaa päätöstä täytäntöön vaaditulla huolellisuudella.

101 EUH kiistää jääneensä täysin toimettomaksi ja kohdelleensa kantajaa välinpitämättömästi ja epäoikeudenmukaisesti ja toteaa vastanneensa useita kertoja kantajan pyyntöihin ja ryhtyneensä toimiin kyseisen ongelman ratkaisemiseksi. Se kiistää myös, ettei se olisi ryhtynyt toimiin oikeusasiamiehen 8.3.2013 antaman päätöksen johdosta, ja toteaa tästä muun muassa pyytäneensä kantajaa useaan otteeseen toimittamaan sille muuttotodistuksen, mihin kantaja ei kuitenkaan suostunut.

102 Toiseksi kantaja katsoo, että edustusto ja EUH ovat loukanneet käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatetta, koska ne eivät vieläkään ole korjanneet hänen tilannettaan suhteessa Egyptin sosiaaliturvaviranomaiseen, vaikka hän oli jo vuoden 2005 alussa pyytänyt edustustoa toimittamaan hänelle mahdollisimman pian estemara 6 -lomakkeen ja oli toistanut pyyntönsä useaan otteeseen puhelimitse, postitse ja sähköpostitse, vaikka hän oli ottanut yhteyttä PO Relexiin vuonna 2010 ja vaikka oikeusasiamies oli antanut päätöksen, jossa todettiin EUH:n lainvastainen toiminta ja siitä aiheutunut vahinko.

103 EUH toteaa, että kantaja otti yhteyttä edustustoon ensimmäisen kerran vasta helmikuussa 2005 ja että kantajan ja edustuston välinen yhteydenpito vilkastui vasta vuodesta 2007 alkaen. Se väittää, että jos kantajan tilannetta ei vieläkään ole korjattu, se johtuu siitä, että tämä on vuodesta 2010 alkaen kieltäytynyt toimittamasta sille muuttotodistusta. Käsiteltävän kanteen taustalla olevan tilanteen pitkäkestoisuus johtuu siis ainakin osittain kantajan toiminnasta. Kuten oikeusasiamiehen 8.3.2013 antamasta päätöksestä ilmenee, etenkin kantajalle toukokuusta 2010 alkaen aiheutunut vahinko on luettava hänen omaksi syykseen, koska hän on kieltäytynyt tekemästä yhteistyötä edustuston kanssa.

104 Kolmanneksi kantaja väittää edustuston rikkoneen sovellettavaa Egyptin lainsäädäntöä, kun se ei toimittanut häntä koskevaa estemara 6 -lomaketta seitsemän päivän kuluessa hänen työsopimuksensa päättymisestä. Hän väittää, että tämän rikkomisen voi korjata ainoastaan edustusto. Edustusto on kuitenkin vuodesta 2005 lähtien kieltäytynyt korjaamasta hänen tilannettaan puhtaasti taloudellisista syistä, sillä kantajan tilannetta ei voida saattaa lainmukaiseksi taannehtivasti vaan ainoastaan mainitun lomakkeen toimittamispäivämäärästä lähtien, mikä tarkoittaa, että sosiaaliturvamaksut olisi maksettava tuohon päivämäärään saakka.

105 EUH myöntää, ettei se toimittanut estemara 6 -lomaketta asetetussa määräajassa, mutta toistaa, että kun se pyrki ratkaisemaan ongelman, kantaja ei tehnyt yhteistyötä vaan kieltäytyi pyytämästä muuttotodistusta. Sen mukaan kantajan sosiaaliturvasuhdetta ei voida päättää siten kuin hän olisi työskennellyt edustustossa tähän päivään saakka. Se lisää, että edustusto päätti lopulta turvautua asianajajan palveluihin ja että tämä lähetti mainitun lomakkeen kantajan viimeisimpään osoitteeseen Egyptissä ja kirjeen Egyptin sosiaaliturvaviranomaiselle, joka ei kuitenkaan koskaan vastannut siihen.

106 Ensiksi on tutkittava väitetty sovellettavan Egyptin lainsäädännön rikkominen.

107 Tästä on todettava, että asianosaisten välillä on riidatonta, että edustusto oli Egyptin lainsäädännön mukaan velvollinen laatimaan kantajaa koskevan estemara 6 -lomakkeen seitsemän päivän kuluessa kantajan ja edustuston välisen työsopimuksen päättymisestä ja toimittamaan sen Egyptin sosiaaliturvaviranomaiselle, mutta se ei tehnyt näin. Kuten EUH totesi istunnossa, vaikuttaa siltä, ettei kantajan tilannetta ollut vielä istunnon hetkelläkään korjattu tältä osin (ks. edellä 41 kohta).

108 On kuitenkin todettava, että kuten kantajakin myönsi istunnossa, tällainen kolmannen maan kansallisen sääntelyn noudattamatta jättäminen ei voi sinänsä yksin merkitä unionin oikeuden rikkomista, josta unioni olisi sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa. On nimittäin todettu, että unionille syntyy vastuu unionin toimielinten laiminlyönneistä ainoastaan, kun toimielimet ovat laiminlyöneet unionin säännöksestä johtuvaa lainmukaista toimimisvelvollisuutta (edellä 50 kohdassa mainittu tuomio KYDEP v. neuvosto ja komissio, EU:C:1994:329, 58 kohta ja tuomio 13.11.2008, SPM v. neuvosto ja komissio, T-128/05, EU:T:2008:494, 128 kohta).

109 Unionin sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu voi sen sijaan syntyä silloin, kun kolmannen maan kansallisen sääntelyn noudattamatta jättäminen rikkoo samalla unionin oikeussääntöä, esimerkiksi unionin oikeuden yleistä periaatetta. Käsiteltävässä asiassa EUH:n myöntämää sovellettavan Egyptin lainsäädännön rikkomista ei siis pidä tarkastella itsenäisesti vaan yhtäältä hyvän hallinnon periaatteen ja toisaalta käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen loukkaamista koskevien perusteiden yhteydessä.

110 Toiseksi kaikkia yhtäältä hyvän hallinnon periaatteen ja toisaalta käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen loukkaamista koskevia perusteita on tutkittava yhdessä.

111 Tästä on muistettava, että perusoikeuskirjan 41 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeus hyvään hallintoon”, 1 kohdassa määrätään, että jokaisella on oikeus siihen, että unionin toimielimet ja elimet käsittelevät hänen asiansa puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja kohtuullisessa ajassa. Perusoikeuskirjan 41 artiklan 3 kohdassa muistutetaan SEUT 340 artiklan toisessa kohdassa vahvistetusta periaatteesta, jonka mukaan jokaisella on oikeus saada unionilta korvaus niistä vahingoista, joita unionin toimielimet tai sen henkilökuntaan kuuluvat ovat aiheuttaneet tehtäviään suorittaessaan, jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteisten yleisten periaatteiden mukaisesti.

112 Perusoikeuskirjan selityksissä täsmennetään, että perusoikeuskirjan 41 artiklan perustana on, että unioni on oikeusyhteisö, jonka ominaispiirteet ovat kehittyneet oikeuskäytännössä, jolla on vakiinnutettu hyvä hallinto yleisenä oikeusperiaatteena.

113 Kun hyvän hallinnon periaate ilmentää tiettyä yksittäistä oikeutta, kuten oikeutta siihen, että asiat käsitellään puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja kohtuullisessa ajassa perusoikeuskirjan 41 artiklassa tarkoitetulla tavalla, sitä on pidettävä unionin oikeussääntönä, jonka tarkoituksena on antaa oikeuksia yksityisille (ks. huolellisuusvelvoitteesta, joka liittyy hyvän hallinnon periaatteeseen ja jonka mukaan toimivaltaisen toimielimen on tutkittava huolellisesti ja puolueettomasti kaikki yksittäistapauksen merkitykselliset seikat, tuomio 16.12.2008, Masdar (UK) v. komissio, C-47/07 P, Kok., EU:C:2008:726, 91 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. myös vastaavasti tuomio 4.10.2006, Tillack v. komissio, T-193/04, Kok., EU:T:2006:292, 127 kohta ja edellä 108 kohdassa mainittu tuomio SPM v. neuvosto ja komissio, EU:T:2008:494, 127 kohta).

114 Lisäksi on katsottava, ettei unionin toimielimillä, elimillä ja laitoksilla ole harkintavaltaa päättää, noudattavatko ne yksittäistapauksessa hyvän hallinnon periaatetta, sellaisena kuin siihen on käsiteltävässä asiassa vedottu. Näin ollen jo sitä, että edustusto ja EUH ovat loukanneet tätä periaatetta, voidaan pitää riittävän ilmeisenä rikkomisena edellä 51 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla.

115 On kuitenkin todettava, että EUH myönsi istunnossa, että käsiteltävässä asiassa oli loukattu perusoikeuskirjan 41 artiklassa tarkoitettua hyvän hallinnon periaatetta ja erityisesti käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatetta.

116 Asiakirja-aineistosta ja edellä 1–41 kohdassa kuvatusta tapahtumakulusta voidaan joka tapauksessa päätellä, että näitä periaatteita on loukattu. Edustusto, jota seurasi EUH, on nimittäin osoittanut kantajaa kohtaan täyttä välinpitämättömyyttä, vaikka tämä oli ollut sen palveluksessa yli kymmenen vuotta, kun se jätti lokakuussa 2001 laatimatta kantajaa koskevan estemara 6 -lomakkeen ja toimittamatta sen Egyptin sosiaaliturvaviranomaiselle, minkä lisäksi se toteutti konkreettisia toimia kantajan 3.2.2005 esittämän pyynnön (ks. edellä 5 kohta), jonka tämä toisti tämän jälkeen useaan otteeseen (ks. edellä 8, 11, 13, 15, 17, 19 ja 20 kohta), johdosta vasta 18.3.2010. Tuolloin se yritti hankkia kantajaa koskevan muuttotodistuksen (ks. edellä 22 kohta). Ennen viimeksi mainittua päivää edustusto ei ollut toteuttanut mitään toimia eikä vastannut kantajan pyyntöihin tai oli antanut niihin ainoastaan epämääräisiä vastauksia väittäen, että se tarvitsi hieman lisäaikaa ongelman ratkaisemiseksi. Kun EUH:lta tiedusteltiin asiaa istunnossa, se ei pystynyt lainkaan selittämään, miksi edustusto ei ollut reagoinut kantajan täysin perusteltuihin pyyntöihin.

117 EUH ei voi perustella sitä, ettei se korjannut kantajan tilannetta myöhemmin, vetoamalla siihen, että hän kieltäytyi pyytämästä muuttotodistusta ja toimittamasta sitä EUH:lle, mitä edustusto pyysi häneltä useaan otteeseen vuoden 2010 puolivälistä alkaen.

118 Kuten kantaja nimittäin korosti kirjelmissään ja istunnossa, ei ole millään tavoin osoitettu, että muuttotodistuksen, jossa kantajan todetaan muuttaneen pois Egyptistä lokakuussa 2001, toimittaminen olisi ollut välttämätöntä kantajan tilanteen korjaamiseksi suhteessa sosiaaliturvaviranomaiseen. Kun otetaan huomioon henkilökohtaiset syyt, joihin kantaja on vedonnut, ja se, ettei EUH ole suhtautunut vakavasti mahdollisuuteen maksaa kantajalle vahingonkorvausta, on näin ollen ymmärrettävää, ettei kantaja suhtautunut myönteisesti muuttotodistuksen pyytämiseen. Tästä on todettava, ettei muuttotodistus ole täysin harmiton asiakirja, vaikkei ole osoitettu, että sitä käytetään ainoastaan tai pääasiallisesti rikosoikeudellisissa menettelyissä.

119 Kuten istunnossa kävi selvästi ilmi, edustusto ja EUH pyrkivät tosiasiassa hankkimaan kyseisen muuttotodistuksen ennen kaikkea oman etunsa vuoksi, jotta kantajan sosiaaliturvasuhde voitaisiin päättää taannehtivasti lokakuusta 2001 lähtien. Asianosaisten välillä on riidatonta, että edustusto olisi voinut millä tahansa hetkellä laatia estemara 6 -lomakkeen sille päivämäärälle, jona se tosiasiassa toimitettiin Egyptin sosiaaliturvaviranomaiselle, mutta tässä tapauksessa se olisi joutunut maksamaan erääntyneitä sosiaaliturvamaksuja aina kyseiseen päivään saakka. Tästä on muistettava, että Egyptin

sosiaaliturvaviranomainen ei hyväksynyt sitä estemara 6 -lomaketta, jonka edustusto vihdoin suostui toimittamaan kantajalle lokakuussa 2011, siksi, että se oli päivätty aikaisemmaksi eli lokakuulle 2001 (ks. edellä 34 kohta).

120 Edellä esitetystä seuraa, että kun edustusto ja EUH eivät toimittaneet kantajaa koskevaa estemara 6 -lomaketta sovellettavassa Egyptin lainsäädännössä asetetussa määräajassa eivätkä korjanneet kantajan tilannetta myöhemmin, ne syyllistyivät lainvastaiseen toimintaan, josta unioni on sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa.

– Edustuston yritykset saada muuttotodistus

121 Kantaja väittää, että edustusto loukkasi hänen oikeuttaan yksityisyyden suojaan, kun se otti vuonna 2010 yhteyttä Egyptin maahanmuutosta ja passiasioista vastaaviin viranomaisiin pyytääkseen näiltä muuttotodistusta eikä ilmoittanut tästä kantajalle eikä etenkään pyytänyt häneltä lupaa tähän.

122 EUH kiistää loukanneensa kantajan oikeutta yksityisyyden suojaan. Se väittää muun muassa, että edustusto pyrki Egyptin sosiaaliturvaviranomaiselta saamiensa tietojen perusteella itse hankkimaan muuttotodistuksen täysin vilpittömässä mielessä ja tavoitteenaan korjata kantajan tilanne.

123 Tästä on riittävää todeta, ettei kantaja ole millään tavalla osoittanut, miten edustuston yritykset saada häntä koskeva muuttotodistus, joka ainoastaan osoittaa hänen muuttaneen pois Egyptistä lokakuussa 2001, ovat loukanneet hänen oikeuttaan yksityisyyden suojaan. Kuten EUH totesi, kantaja oli toimittanut edustustolle irtisanoutumisensa hetkellä nämä tiedot, joista edustusto pyrki näin saamaan virallisen todistuksen täysin hallinnollisia tarkoituksia varten, ja ne eivät siis olleet luonteeltaan yksityisiä, eikä kantaja ole kiistänyt tätä.

124 Näin ollen ei voida katsoa, että edustuston yritykset saada kantajaa koskeva muuttotodistus olisivat olleet lainvastaista toimintaa, josta unioni olisi sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa.

Väitetty vahinko ja syy-yhteys

125 Edellä 106–120 kohdasta seuraa, että edustusto ja sitä seurannut EUH ovat syyllistyneet lainvastaisuuteen, josta unioni voi olla sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa, kun ne loukkasivat hyvän hallinnon ja käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteita jättämällä toimittamatta kantajaa koskevan estemara 6 -lomakkeen sovellettavassa Egyptin lainsäädännössä asetetussa määräajassa ja korjaamatta tältä osin kantajan tilannetta myöhemmin. Edellä 89–97 kohdasta seuraa myös, että käsiteltävä kanne on otettava tutkittavaksi siltä osin kuin siinä vaaditaan väitettyjen toisen, kolmannen ja neljännen aineellisen vahingon ja väitetyn henkisen kärsimyksen korvaamista ja siltä osin kuin nämä eri vahingot ovat aiheutuneet 30.10.2008 jälkeen.

126 On siis tutkittava, onko tämä vahinko todellista ja varmaa ja onko todetun lainvastaisuuden ja kyseisen vahingon välillä mahdollisesti välitön syy-yhteys.

– Väitetty toinen aineellinen vahinko

127 Kantaja vaatii ensisijaisesti korvausta asumiskuluista, joita hänelle on syntynyt Belgiassa vuodesta 2004 alkaen ja jotka ovat arviolta yhteensä 133 493,88 euroa. Hän väittää, että jos edustusto olisi toimittanut estemara 6 -lomakkeen, hän olisi voinut palata Egyptiin asumaan ja työskentelemään jo vuoden 2003 lopulla ja saanut asua ilmaiseksi perheensä luona siihen saakka, kunnes hänen Kairosta ostamansa asunto valmistuisi vuonna 2004. Koska hän joutui jäämään asumaan Belgiaan edustuston ja EUH:n lainvastaisen toiminnan vuoksi, hän vaatii korvausta niiden kahden asunnon vuokrista, joissa hän asui peräjälkeen 1.1.2004 ja 31.1.2008 välisenä aikana, eli 40 950 euron suuruista summaa, ja täsmentää

ostaneensa Belgiasta heinäkuussa 2007 asunnon, johon hän pystyi muuttamaan 1.2.2008. Hän vaatii lisäksi, että hänelle maksetaan 4 438 euron suuruinen summa, joka vastaa hänen Brysselissä (Belgia) vuokraamaansa toiseen asuntoon hankittujen huonekalujen ostokustannuksia. Lopuksi hän katsoo, että näihin summiin on 1.7.2007 alkaen lisättävä korot, jotka hän maksoi Belgiassa asuntonsa ostoa varten ottamalleen lainalle ja jotka ovat yhteensä 88 105,88 euroa.

128 Toissijaisesti kantaja vaatii hänen 30.10.2008 alkaen edellä 127 kohdassa mainitusta lainasta maksamiensa korkojen eli yhteensä 78 623,81 euron korvaamista.

129 EUH kiistää välittömän syy-yhteyden kyseessä olevan lainvastaisen toiminnan ja tämän vahingon välillä ja väittää, että kantaja päätti omasta tahdostaan muuttaa asumaan Belgiaan ja että kulut, joiden korvaamista hän vaatii, ovat siis vain tavanomainen seuraus hänen tekemästään elämänvalinnasta. Tämän lisäksi mahdollinen syy-yhteys on katkennut kantajan oman menettelyn vuoksi, kun tämä kieltäytyi pyytämästä muuttotodistusta.

130 Aivan aluksi on todettava, että koska väitetyn toisen aineellisen vahingon korvausvaatimus on vanhentunut 30.10.2008 edeltävän ajanjakson osalta, unionin yleinen tuomioistuin voi ottaa huomioon ainoastaan kantajan asumiskuluistaan toissijaisesti esittämät vaatimukset.

131 Toiseksi on todettava, ettei riittävän välitöntä syy-yhteyttä ole kyseessä olevan lainvastaisen toiminnan ja sen vahingon välillä, joka muodostuu koroista, jotka kantaja joutui maksamaan Brysselissä sijaitsevan asunnon ostamista varten ottamalleen lainalle.

132 Tästä on muistettava, että oikeuskäytännön mukaan tapauksissa, joissa menettely, jonka väitetään aiheuttaneen kyseisen vahingon, perustuu toimimatta jättämiseen, on erityisen tarpeellista varmistua siitä, että moitittu toimimatta jättäminen on tosiasiassa aiheuttanut kyseisen vahingon ja ettei kyseistä vahinkoa ole voinut aiheuttaa muu menettely kuin se, josta vastaajana olevaa toimielintä syytetään (ks. määräys 17.12.2008, Portela v. komissio, T-137/07, EU:T:2008:589, 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

133 Kuten edellä on jo todettu, kantaja ei toki ole vuoden 2005 alusta alkaen voinut palata työskentelemään ja asumaan Egyptiin kyseessä olevan lainvastaisen toiminnan vuoksi. On kuitenkin todettava, että hänen heinäkuussa 2007 tekemänsä päätös ostaa asunto Brysselistä ja ottaa sitä varten lainaa on perustunut ratkaisevalla tavalla hänen henkilökohtaiseen valintaansa eikä mainittuun toimintaan. Kyseisen toiminnan ja näiden osto- ja lainapäätösten välillä on olemassa enintään välillinen syy-yhteys. Tästä voidaan erityisesti todeta, että kantaja huomauttaa kannekirjelmässään, että ”[hän] päätti vihdoin heinäkuussa 2007 ottaa lainaa ostaakseen Belgiasta asunnon ja hankkia näin kiinteistöomaisuutta, jolla voisi täydentää tulevaa naurettavan pientä ansioeläkettään”.

134 Väitettyä toista aineellista vahinkoa koskeva korvausvaatimus on siis hylättävä.

– Väitetty kolmas aineellinen vahinko

135 Kantaja väittää, että hän on menettänyt 1.1.2004 alkaen kyseessä olevan lainvastaisen toiminnan vuoksi mahdollisuuden palata työskentelemään Egyptiin ja hankkia siellä ura, joka olisi ollut menestyksekkäämpi, dynaamisempi ja taloudellisesti tuottoisampi kuin hänen uransa Belgiassa. Ensisijaisesti hän arvioi tämän vahingon vastaavan 50:tä prosenttia siitä nettopalkasta, jota hän on saanut Belgiassa 1.1.2004 alkaen käsiteltävän kanteen nostamiseen saakka eli yhteensä 131 150 euron suuruista summaa. Toissijaisesti hän vaatii, että hänelle maksetaan 68 800 euroa, joka on laskettu hänen 30.10.2008 alkaen saamansa nettopalkan perusteella.

136 EUH väittää, että kantaja ei toiminut ”riittävän huolellisesti” rajoittaakseen väitetyn kolmannen vahingon mahdollisimman vähäiseksi, kun hän kieltäytyi pyytämästä muuttotodistusta ja toimittamasta sitä EUH:lle, minkä lisäksi hän katkaisi näin kyseessä olevan lainvastaisen toiminnan ja kyseisen vahingon välisen mahdollisen syy-yhteyden. Lisäksi EUH kyseenalaistaa väitteen siitä, ettei kantajan työura Belgiassa olisi ollut yhtä menestyksekäs ja taloudellisesti tuottoisa kuin hänen mahdollinen uransa Egyptissä, ja huomauttaa, ettei hän ole esittänyt näyttöä väitteilleen palkasta, jota hän olisi mahdollisesti voinut saada Egyptissä. Se väittää vielä, ettei vahingonkorvauksena vaaditulla summalla ole mitään perusteita.

137 Kantajan vahingonkorvausvaatimus, joka perustuu menetettyyn mahdollisuuteen hankkia Egyptissä kiinnostavampi ja taloudellisesti tuottoisampi ura, on hylättävä, koska väitetyn vahingon tosiasiallisuutta ei ole osoitettu riittävällä tavalla.

138 Asiakirja-aineistosta käy toki riittävällä tavalla ilmi ja asianosaisten välillä on riidatonta, että koska edustusto jätti lainvastaisesti toimittamatta kantajaa koskevan estemara 6 -lomakkeen ja korjaamatta myöhemmin hänen tilannettaan, kantaja menetti mahdollisuuden työpaikkaan Egyptissä helmi-, huhti- ja syyskuussa 2005, tammikuussa 2006 ja maaliskuussa 2007 ja joutui jäämään työskentelemään ja asumaan Belgiaan.

139 Kantajan väite siitä, että hänen Egyptissä mahdollisesti saamansa ura olisi ollut menestyksekkäämpi, mielenkiintoisempi ja taloudellisesti tuottoisampi kuin hänen nykyinen uransa Belgiassa, perustuu kuitenkin puhtaasti olettamiin.

140 Ensinnäkin kantaja väittää kirjelmissään, että hän löysi Belgiassa ”ainoastaan sihteerin töitä pienessä voittoa tavoittelemattomassa yhdistyksessä, jonka toimialana on sinkin kaupan pitäminen”, mutta hänen kannekirjelmän liitteessä A 18 olevasta työsopimuksestaan ja vastauskirjelmän liitteessä C 3 olevasta kirjeestä ilmenee, että hänet otettiin syyskuussa 2001 palvelukseen nimikkeellä ”Assistant to Market Development Coordinator and Environment and Public Affairs Manager” (markkinakehityskoordinaattorin ja ympäristö- ja julkishallintoasioiden johtajan assistentti). Hänen työluvissaan todetaan myös, että hän on projektivastaava, ja kannekirjelmän liitteessä A 18 olevassa 13.2.2013 päivätyssä muistiossa hänestä käytetään nimikettä ”Executive and Personal Assistant” (henkilökohtainen johdon assistentti).

141 Toiseksi kantaja vertaa kannekirjelmässä omaa ammatillista asemaansa Belgiassa niihin tehtäviin, joita hän suoritti edustustossa, joka oli ”noin kuudenkymmenen henkilön yksikkö, jolla on diplomaattista vaikutusvaltaa ja joka edustaa arvovaltaista organisaatiota”. Tällä vertailulla ei kuitenkaan ole merkitystä, sillä kantaja itse päätti lokakuussa 2001 irtisanoutua työstään ja lähteä työskentelemään Belgiaan.

142 Kolmanneksi on todettava, ettei kantaja ole esittänyt mitään näyttöä tukeakseen väitteitään, jotka koskevat sen palkan määrää, jota hän olisi voinut saada Egyptissä. Menetelmä, jolla hän on määritellyt tämän väitetyn vahingon määrän eli kertonut 50 prosentilla Belgiassa saamansa nettopalkan, on täysin mielivaltainen.

143 Neljänneksi kantajan väite siitä, ettei hänen ”työnhakijaprofiilinsa ole erityisen houkutteleva tai tavoiteltu työnantajien keskuudessa” Belgiassa, ei ole vakuuttava. Kantajalla on toki vain perustiedot hollannin kielestä, mutta hän puhuu ranskaa, englantia ja arabiaa ja osaa hyvin myös espanjaa ja italiaa. Lisäksi hänen kymmenen vuoden kokemuksensa edustustossa työskentelystä on selkeä ammatillinen etu erityisesti sen perusteella, mitä voidaan päätellä hänen kannekirjelmässä siitä antamastaan kuvauksesta.

144 Edellä esitetystä seuraa, että väitettyä kolmatta aineellista vahinkoa koskeva korvausvaatimus on hylättävä.

– Väitetty neljäs aineellinen vahinko

145 Neljäs aineellinen vahinko, johon kantaja vetoaa, muodostuu hänen pienemmästä ansioeläkkeestään, johon hänellä on oikeus Belgiassa. Hän väittää, että edustuston ja EUH:n lainvastaisen toiminnan vuoksi hän ei voi saavuttaa sitä työvuosien vähimmäismäärää, jota ansioeläkkeen saaminen Egyptissä edellyttää, ja että hänelle Belgiassa kertyvät maksukaudet eivät riitä siihen, että hän saisi Belgiassa täyden ansioeläkkeen. Hän vaatii näin ollen sekä ensisijaisesti että toissijaisesti, että hänelle maksetaan 181 440 euroa, joka vastaa ”hänen tulevaisuudessa saamansa ansioeläkkeen ja sen ansioeläkkeen välistä erotusta, jonka hän olisi saanut täyteen eläkkeeseen oikeuttavan uran jälkeen ja sitä vastaavien täyttyneiden maksukausien perusteella 65 ja 83 ikävuoden välillä”.

146 EUH vastaa tähän, ettei väitetty neljäs vahinko ole parhaillaan toteutuvaa tai varmaa eikä sitä ole määritetty.

147 On todettava, ettei väitetty neljäs aineellinen vahinko ole lainkaan varma. Kantajan väitteet perustuvat nimittäin täysin hypoteettiseen oletukseen siitä, että jos hän olisi voinut palata työskentelemään Egyptiin, hän olisi maksanut siellä eläkemaksuja riittävän useana vuonna eli vähintään 20 vuonna, jotta hän olisi saanut siellä ansioeläkkeen, ja hän arvioi tämän jälkeen mainitun vahingon määrän sellaisen aivan yhtä hypoteettisen oletuksen perusteella, että hän olisi saavuttanut Belgiassa täyden työuran ja sitä kautta täyden ansioeläkkeen.

148 Väitettyä neljättä aineellista vahinkoa koskeva korvausvaatimus on siis hylättävä.

– Väitetty henkinen kärsimys

149 Kantaja viittaa kannekirjelmään liitettyihin lääkärintodistuksiin ja väittää ensiksi, että edustuston ja EUH:n lainvastainen toiminta on aiheuttanut hänelle stressiä ja ahdistusta, mikä on johtanut ruuansulatusongelmiin, iho-ongelmiin ja syvään masennukseen. Toiseksi hän väittää kärsivänsä siitä, että hän joutuu elämään kaukana perheestään ja ystävistään. Kantaja arvioi tämän kaksinkertaisen henkisen kärsimyksen määräksi kohtuuden mukaan 50 000 euroa.

150 EUH katsoo, ettei lainvastaisen toiminnan ja tämän kaksinkertaisen henkisen kärsimyksen välillä ole syy-yhteyttä ja että mahdollinen syy-yhteys on joka tapauksessa katkennut kantajan oman menettelyn vuoksi.

151 On todettava, että kannekirjelmään liitetyt eri lääkärintodistukset ja muut todistukset osoittavat, että kantajalla on ollut käsiteltävän riita-asian aikana sekä fyysisiä että psyykkisiä terveysongelmia ja että hän on kärsinyt siitä, että hän on joutunut elämään kaukana synnyinmaastaan, perheestään ja ystävistään.

152 Asiakirja-aineistosta ilmenee lisäksi oikeudellisesti riittävällä tavalla, että nämä ongelmat ja kärsimys johtuvat edustuston ja EUH:n lainvastaisesta ja täysin välinpitämättömästä toiminnasta. Se on tehnyt kantajan tilanteesta erityisen vaikean ja aiheuttanut hänelle ymmärrettävästi muun muassa stressiä ja masennusta.

153 Jo edellä 90 kohdassa esitetyistä syistä ei voida uskottavasti väittää, kuten EUH tekee, että kantajan päätös jäädä Belgiaan vuodesta 2005 alkaen perustui hänen vapaasta tahdostaan tekemäänsä valintaan. Jo edellä 118 ja 119 kohdassa esitetyistä syistä kantajaa ei myöskään voida moittia siitä, ettei hän toimittanut edustustolle ja EUH:lle muuttotodistusta.

154 Kantajalle edustuston ja EUH:n lainvastaisesta toiminnasta aiheutuneen kaksinkertaisen henkisen kärsimyksen määräksi on käsiteltävän asian olosuhteissa arvioitava tämän tuomion antamisen ajankohtana kohtuuden mukaan 25 000 euroa.

155 Kaiken edellä esitetyn perusteella käsiteltävä kanne on siis hyväksyttävä osittain siltä osin kuin siinä vaaditaan kantajalle aiheutuneen kaksinkertaisen henkisen kärsimyksen korvaamista ja myönnettävä edellä mainitun suuruinen, 25 000 euron vahingonkorvaus. Muilta osin kanne on hylättävä.

Prosessinjohtotoimia koskeva pyyntö

156 Kuten edellä 47 kohdasta ilmenee, kantaja on pyytänyt unionin yleistä tuomioistuinta velvoittamaan prosessinjohtotoimena EUH:n esittämään asiakirjat, joista käy ilmi, mitä toimia edustusto ja EUH ovat toteuttaneet käsiteltävän asian ratkaisemiseksi.

157 EUH korostaa, että unionin yleinen tuomioistuin arvioi yksin sen, onko sen ratkaistavaksi saatetuissa asioissa käytettävissä olevia tietoja mahdollisesti tarpeen täydentää, ja se on liittänyt vastauskirjelmäänsä jäljennöksen mainittuja toimia koskevasta sähköpostiviestinnästään muun muassa erään egyptiläisen asianajajan kanssa.

158 Näin ollen – kun otetaan huomioon muut käsiteltävässä asiassa esitetyt asiakirjat, joiden ansiosta unionin yleinen tuomioistuin tuntee asian riittävän hyvin – kantajan pyytämiä prosessinjohtotoimia ei ole tarpeen määrätä.

Oikeudenkäyntikulut

159 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 3 kohdassa määrätään, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, kukin asianosainen vastaa omista kuluistaan. Unionin yleinen tuomioistuin voi kuitenkin päättää, että asianosainen vastaa omista kuluistaan ja se velvoitetaan korvaamaan suhteellinen osuus vastapuolen kuluista, jos tämä on perusteltua asiassa ilmenneiden seikkojen vuoksi.

160 Koska käsiteltävä kanne hyväksytään osittain, asiassa ilmenneitä seikkoja arvioidaan oikein, kun päätetään, että kantaja vastaa kahdesta kymmenesosasta omia oikeudenkäyntikulujaan ja hänet velvoitetaan korvaamaan kaksi kymmenesosaa EUH:n oikeudenkäyntikuluista ja että EUH vastaa kahdeksasta kymmenesosasta omia oikeudenkäyntikulujaan ja se velvoitetaan korvaamaan kahdeksan kymmenesosaa kantajan oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH) velvoitetaan maksamaan Randa Chartille 25 000 euron suuruinen vahingonkorvaus.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Chart vastaa kahdesta kymmenesosasta omia oikeudenkäyntikulujaan, ja hänet velvoitetaan korvaamaan kaksi kymmenesosaa EUH:n oikeudenkäyntikuluista.

4) EUH vastaa kahdeksasta kymmenesosasta omia oikeudenkäyntikulujaan, ja se velvoitetaan korvaamaan kahdeksan kymmenesosaa Chartin oikeudenkäyntikuluista.

Frimodt Nielsen Dehousse Collins

Julistettiin Luxemburgissa 16 päivänä joulukuuta 2015.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asian tausta 1

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset 5

Oikeudellinen arviointi 6

Alustavat huomautukset 6

Tutkittavaksi ottaminen 8

Asiakysymys 13

Väitetty lainvastainen toiminta 13

– Kantajaa koskevan estemara 6 -lomakkeen toimittamatta jättäminen ja myöhempi kantajan tilanteen korjaamisen laiminlyöminen 13

– Edustuston yritykset saada muuttotodistus 16

Väitetty vahinko ja syy-yhteys 16

– Väitetty toinen aineellinen vahinko 16

– Väitetty kolmas aineellinen vahinko 17

– Väitetty neljäs aineellinen vahinko 19

– Väitetty henkinen kärsimys 19

Prosessinjohtotoimia koskeva pyyntö 20

Oikeudenkäyntikulut 20